

Országgyűlés Hivatala

Irományszám: H/10418.

Érkezett: 2004 MAJ 24.

Képviselői önálló indítvány

**Az Országgyűlés
...../2004. (.....) OGY határozata
a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmába ütköző
tevékenység büntetőjogi szabályozásáról**

Annak érdekében, hogy

- a közpénzek felhasználásával összefüggő versenytorzító magatartások, a tisztességes verseny törvényi szabályait sértő tevékenységek szankcionálhatóak legyenek a büntetőjog által, valamint
- a közvagyonnal történő tisztességes, átlátható és haszonelvű gazdálkodás büntetőjogi védelmet kapjon

az Országgyűlés felkéri a Kormányt, hogy az alábbi kérdések vonatkozásában teremtsen meg a szükséges jogszabályi háttérrel, egyben 2004. július 31-ig terjessze az Országgyűlés elé a szükséges törvénymódosítást.

1.) A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény határozza meg a közpénzek felhasználásával összefüggő tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmába ütköző tevékenységek büntetőjogi szabályozását.

2.) Ez a határozat a közzététele napján lép hatályba.

INDOKOLÁS

A gazdasági társaságokra vonatkozó szabályozás 1988-ban jött létre Magyarországon, az ehhez kapcsolódó, a gazdasági folyamatokat ellenőrző rendszer azonban csak a 90-es évek első felében kezdett kialakulni. A tisztességtelen piaci magatartásról és versenykorlátozás tilalmáról szóló törvény is csak 1996-ban jött létre. Mindez azt jelentette, hogy a piacra lépés és a piaci lét már viszonylag korán szabályozást nyert, míg a piacszerzés, a piacon való működés hosszú ideig szabályozatlan volt.

A természetes gazdasági fejlődés és a fennálló szabályozatlanság kölcsönhatásaként a piaci szereplők, a vállalkozások a 90-es évek második felére megerősödtek. A megerősödés magával hozta, hogy érdekviszonyaik egyre inkább kiterjedtek a piaci folyamatok befolyásolására.

A gazdasági életet érintő büntetőjogi szabályozás – „követő jelleggel” – fokozatosan kiterjedt az előbb említett és a gazdasági társaságokról szóló törvényben szabályozott piacra lépés, valamint a piaci lét folyamataira (lásd: gazdasági bűncselekmények). Ez, az időközbeni módosításokkal a mai napig kellő súllyal és megfelelően szabályozott. Ezzel szemben a piacszerzés és a piacon való működés jogszabályba ütköző mechanizmusait nem övezi büntetőjogi fenyegetettség.

A piacon történő versenykorlátozó működés szankcionálását közelíti meg a Btk. 288.§-ának tényállása a *jogosulatlan gazdasági előny megszerzéséről*. Jól látható azonban, hogy még ez a tényállás sem a verseny tisztaságának védelmében született, hanem a pályázati eljárások lefolytatásának formai tisztaságát szolgálja. **Összegezve elmondhatjuk: hogy a tisztességes gazdálkodás a hatályos büntetőjogban szabályozott, a tisztességes piacszerzés és piaci magatartás azonban nem.**

A verseny tisztaságát sértő piaci magatartásokra büntetőjogi szempontból az erőhatás, az erőfölénnyel visszaélés és a szervezett elkövetés jellemző a leginkább. Ezt a büntetőjog szigorúbban minősíti, a szokásosnál nagyobb veszélyességet tulajdonítva ezen magatartásoknak, ami egyrészt indokolhatja a büntetőjogi szabályozást. A másik érv, ami büntetőjogi fenyegetettséget indokolhat, az a veszélyeztetett érték: a piac szabályai, a piac „demokráciájának” védelme más piaci szereplők esélyeinek elvonásával, lerontásával szemben.

Fontos azonban, hogy kizárólag a közpénzt érintő versenytorzító magatartások legyenek szankcionálhatóak a büntetőjog által, ugyanis kizárólag a közvagyonnal történő tisztességes, átlátható és haszonelvű gazdálkodás indokolhatja a büntetőjog alkalmazását.

A kidolgozandó tényállás szempontjai:

- **Helye:** a gazdasági bűncselekmények között, kapcsolódva a Btk. 288.§-ában szabályozott *jogosulatlan gazdasági előny megszerzése* tényállásához.
- **A jogvédett érdek:** a közpénzek, a költségvetési források tisztességes, átlátható és haszonelvű felhasználása a tisztességes piacszerzés eszközeivel.
- **Elkövetési magatartás:** a versenytörvény által tilalmazott, a tisztességes versenyt korlátozó és a versenyt torzító magatartások.
- **Elkövető:** a jogi személyekkel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény személyi és fogalmi köre.
- **Felelősségre vonhatóság:** az előbbieknél megfelelően a jogi személy tevékenységi körében eljáró személy büntetőjogi felelősségre vonása (az új tényállás alapján) alapozza meg a céggel szembeni egyéb szankciókat is.

.....
Dr. Dávid Ibolya

MDF